

PROGRAMA DE NECESSITATS PER LA NOVA SEU DEL MEMORIAL DEMOCRÀTIC DE CATALUNYA

I. INTRODUCCIÓ

El present document recull les necessitats funcionals del Memorial Democràtic de Catalunya per tal d'adequar-lo a la nova destinació que té assignada a les plantes baixa i -1 de l'edifici delimitat pels carrers Jaume I, Ciutat, Arlet i Hèrcules.

1. El Memorial Democràtic

El Memorial Democràtic és una institució que contribueix al desenvolupament de les polítiques públiques del Govern de la Generalitat en matèria de memòria democràtica.

La seva missió és el coneixement, la recuperació, la gestió i la difusió de la memòria democràtica i el patrimoni memorial a Catalunya que, cronològicament, se centra en el període comprès entre la proclamació de la Segona República, el 1931, i la celebració de les primeres eleccions al Parlament de Catalunya, el 1980. Comprèn, doncs, la Segona República, la Guerra Civil, la repressió franquista i la lluita antifranquista, així com les actuacions individuals i col·lectives per la recuperació de les llibertats democràtiques.

Els principis de l'actuació del Memorial Democràtic són el rigor, el coneixement científic, la projecció social dels valors democràtics i el respecte pels drets humans.

L'objectiu del Memorial Democràtic és preservar el dret a la memòria històrica apropant-la a tots els públics arreu de Catalunya.

Les accions que es duen a terme a iniciativa del Memorial són les següents:

- Producció d'exposicions i organització d'homenatges, commemoracions i actes de difusió de la memòria democràtica.
- Educació per promoure la comprensió del passat recent a partir de la reflexió i el diàleg. Es tracen rutes per conèixer el patrimoni, tallers i projectes amb l'objectiu de despertar mirades i apreciar la història, així com recursos per enriquir coneixements i metodologies. Al mateix temps, es fomenta la investigació, la formació i el treball en xarxa.
- Edita publicacions de temàtica relacionada amb la història contemporània, la memòria democràtica i les polítiques públiques de memòria. Les publicacions presenten diversos formats, en funció del perfil de públic al que van destinades.

El Memorial Democràtic es troba present en diversos espais, tan siguin físics com virtuals, per la divulgació dels seus principis bàsics. Alguns d'ells son:

- Banc de la Memòria Democràtica:
És un buscador en línia que recull i posa a l'abast de la ciutadania els fons i les col·leccions de la institució que recuperen la memòria democràtica a Catalunya (1931 – 1980). Permet una cerca integrada i facilita els continguts amb una visualització didàctica i atractiva. A partir de mapes i línies cronològiques es pot consultar la informació i els testimonis referents a un fet o una etapa determinada incloent persones, fets històrics i espais de memòria.
- Xarxa d'Espais de Memòria:
Conjunt patrimonial que agrupa més d'un centenar d'espais senyalitzats i dignificats arreu de Catalunya.
Recull els llocs més significatius del període històric comprés entre la Segona República i la Transició a la democràcia. Està formada per centres de interpretació, itineraris, vestigis i/o patrimoni recuperat in-situ...
- Cens de simbologia franquista:
És un inventari de símbols d'exaltació de la dictadura franquista ubicats en l'espai públic de Catalunya. És una eina de gestió per promoure el desenvolupament de polítiques públiques de memòria i, al mateix temps, també un recurs divulgatiu per donar a conèixer l'existència de simbologia franquista a l'espai públic.

2. El projecte

El Departament de Justícia, Drets i Memòria ha considerat oportú implantar la nova seu del Memorial Democràtic al local ubicat a les plantes baixa i -1 de l'edifici ubicat en una de les cantonades de la plaça Sant Jaume de Barcelona, a les que s'accedirà des del n. 2 del carrer Ciutat.

La resta de plantes de l'edifici es troben ocupades pel dependències del Departament de Presidència de la Generalitat de Catalunya.

2.1 Descripció de l'edifici

La construcció de l'edifici data d'entre finals del s. XIX i principis del s. XX, i dona façana a la plaça Sant Jaume. Consta de planta soterrani, planta baixa amb altell i 4 plantes pis.

L'edifici té quatre punts d'accés des de carrer, dos de principals (als carrers Jaume I i Ciutat) que, per la seva ubicació, representativitat i dimensionat, acullen totes les persones que es dirigeixen a l'edifici i dos de secundaris (als carrers Arlet i Hèrcules), emplaçats en ubicacions menys representatives / rellevants i de menors dimensions per dur a terme accions de instal·lacions, manteniment i serveis a l'edifici.

L'accés del carrer Jaume I dirigeix a dos nuclis d'escalas. El primer d'ells, ubicat enfront la porta, permet accedir fins la planta 2. L'altre es troba entrant a mà esquerra i té una escala, dos ascensors, que duen fins la planta 3, i una escala que permet baixar la planta -1.

L'accés del carrer Ciutat permet accedir als espais de planta baixa.

Els accessos qualificats com a secundaris, es troben als carrers Hèrcules i Arlet. El nucli de comunicacions amb accés des del carrer Hèrcules és l'únic que discorre des de la planta -1 fins a la coberta. Té un ascensor amb trajecte des de la planta -1 fins a la planta 4. Pel que fa a la comunicació amb el carrer Arlet, de reduïdes dimensions i dona accés a una escala que salva el desnivell que hi ha entre el carrer i la planta baixa.

2.2 Informació urbanística

D'acord amb la seva ubicació estratègica al centre històric i civil de la ciutat de Barcelona, l'edifici té la qualificació urbanística de "Zona de conservació del centre històric" amb Clau 12b(p) d'acord amb el PGM de Barcelona.

Té un nivell de protecció patrimonial B corresponent a un BCIL que comportarà, entre altres accions i, pel cas que ens ocupa, el manteniment dels espais d'interès i dels elements que els integren (claraboia, elements ornamentals i xemeneies). La proposta haurà de ser aprovada per la Comissió Territorial de Patrimoni Cultural de Barcelona.

2.3 Informació patrimonial

A nivell patrimonial, l'edifici es pot considerar inclòs en un estil neo-plateresc emmarcat en el corrent més academicista de finals del segle XIX. Resol encertadament la necessitat de conformar un dels angles de la plaça Sant Jaume desplaçant cap al carrer Jaume I l'entrada principal, consistent en un portal emmarcat per columnes i un entaulament. L'entrada secundària, pel carrer Ciutat, és més senzilla. Les façanes dels carrers posteriors encara són menys ornamentades.

L'element més representatiu de la façana de l'edifici, és un alt relleu que representa Sant Jaume a cavall i que s'ubica en una de les cantonades de la plaça del mateix nom, a l'embocadura del carrer Ciutat.

A diferència de les façanes, els espais interiors de l'edifici han sofert diverses variacions. Tot i això, en destaquen alguns elements de notable rellevància com són: la claraboia, les escalas, la biblioteca, el vestíbul, la sala oval i la sala de juntes.

3. Programa funcional del Memorial Democràtic

Les necessitats d'espai del Memorial Democràtic s'engloben en tres grups:

- Espais públics / representatius: per a la difusió
- Oficines
- Espais auxiliars

Les superfícies útils proposades per l'espai del Memorial Democràtic de Catalunya són les següents:

SUPERFÍCIES ÚTILS			
	<i>planta baixa</i>		<i>planta -1</i>
Superfícies Útils	693,00	m ²	502,00 m ²
1 Àrea Pública (P)			
P1 Vestíbul / Recepció	30,00	m ²	
P2 Espais expositius	150,00	m ²	
P3 Sala Polivalent	80,00	m ²	
P4 Sala Audiovisuals	60,00	m ²	
P5 Magatzem material expositiu			35,00 m ²
P6 Magatzem material audiovisual			25,00 m ²
P7 Serveis	20,00	m ²	
2 Centre de Informació i Documentació (I)			
I1 Biblioteca (320 ml)	120,00	m ²	
I2 Despatx biblioteca	22,00	m ²	
I3 Magatzem publicacions (280 ml)			200,00 m ²
I4 Arxiu administratiu (40 ml)			35,00 m ²
I5 Arxiu reserva (80 ml)			50,00 m ²
I6 Enquadernació i reprografia			20,00 m ²
3 Àrea d'Oficines i Administració (O)			
O1 Despatx Director Memorial Democràtic	18,00	m ²	
O2 Sala de Reunions	25,00	m ²	
O3 Oficina Administrativa	150,00	m ²	
O4 Office			20,00 m ²
O5 Serveis	15,00	m ²	
III Auxiliars (A)			
X1 Magatzem mobiliari i equipament general			35,00 m ²
X2 Instal·lacions			45,00 m ²
X3 Manteniment			15,00 m ²
X4 Neteja	3,00	m ²	12,00 m ²
X5 Serveis			10,00 m ²

II. ÀREA PÚBLICA (P)

Aquesta àrea engloba els espais destinats al públic i de caire més representatiu que s'ubicaran a prop de l'accés al carrer Ciutat n. 2. El conjunt d'espais que han de configurar l'Àrea de Difusió seran els següents:

- P1 Vestíbul / Recepció**
- P2 Espais Expositius**
- P3 Sala Polivalent**
- P4 Sala Audiovisuals**
- P5 Magatzem material expositiu**
- P6 Magatzem material audiovisual**
- P7 Serveis**

1.1 Vestíbul / Recepció (P1)

És l'àmbit més proper a l'accés principal del carrer Ciutat n. 2 que, a més de ser la recepció del Memorial, farà les funcions de botiga i de punt de informació al públic.

En el projecte s'inclourà el disseny i el cost del subministrament del mobiliari i dels elements propis per satisfer les funcions esmentades.

Tindrà una superfície aproximada d'uns 30 m².

1.2 Espais expositius (P2)

És l'àmbit obert al públic, d'entrada lliure i destinat al foment i a la difusió del Memorial Democràtic. Les exposicions, es trobaran properes a l'accés principal, ubicat al c. Ciutat n. 2 i, previsiblement, ocuparan l'àmbit central que és el més representatiu de la planta baixa de l'edifici. És un àmbit en el que destaca la seva flexibilitat i respecte per la configuració arquitectònica de l'espai.

Per tot això, els espais expositius tindran les següents característiques:

- Han de poder-se configurar en una, dues i fins a tres zones expositives diferents; per tant, disposaran d'elements divisoris flexibles que no només no alteraran les característiques arquitectòniques de l'edifici sinó que les realçaran. El projecte inclourà aquests elements divisoris.
- És un àmbit en el que les persones podran circular lliurement i que es podrà trobar en el recorregut d'accés a altres espais destinats al públic com, per exemple, la sala d'actes / polivalent o el Centre de Informació i Documentació.
- Ha de tenir les instal·lacions necessàries per poder disposar d'elements expositius de les següents característiques:
 - o A més de la instal·lació d'enllumenat general, es disposarà d'un sistema que permeti un enllumenat flexible i adaptable a les possibles variants de distribució de l'espai.
 - o Instal·lació d'audiovisual que pugui adaptar-se a les possibles variants de distribució de l'espai.
 - o Tindrà un projector al sostre i una pantalla retràtil.
 - o També es disposaran estratègicament punts per connexions elèctriques i RJ45 per permetre alimentar equips de projecció, elements expositius diversos...
- El projecte inclourà el disseny i el subministrament del mobiliari expositiu.

Es preveu que aquest àmbit tingui una superfície útil total d'uns 150 m².

1.3 Sala Polivalent (P3)

És un espai polivalent que es podrà destinar a presentacions, a juntes o a tallers formatius per escoles. En el primer cas, podrà acollir actes amb 3 ponents i fins a 60 persones de públic. En el segon cas, permetrà la celebració de juntes de fins a 25 persones. En el tercer i últim cas, s'hi podran dur a terme tallers educatius per un (o inclús dos) grup classe d'uns 25/30 alumnes.

Les característiques d'aquesta sala seran les següents:

- Les fusteries i tancaments de la sala permetran enfosquir-la totalment.
- La sala tindrà una instal·lació d'enllumenat, àudio i àudio-visuals (electricitat, veu i dades):
 - o La instal·lació d'enllumenat podrà ser regulada (en diferents intensitats i zonificacions) per poder adaptar-se als diferents tipus d'actes que s'hi duguin a terme.
 - o La instal·lació àudio-visual permetrà tant la difusió d'àudio de manera equitativa arreu de la sala com la projecció de vídeos en una pantalla al fons de la sala.
 - o En la zona destinada a ponents es preveuran connexions de veu i dades, elèctriques i d'àudio que quedaran ocultes en cas que es retiri el mobiliari.
 - o Es disposaran connexions elèctriques repartides equitativament en els paraments de la sala.
 - o Tindrà punts de connexió RJ45 repartits de la mateixa manera.
- El mobiliari serà flexible i permetrà adaptar-se a les diferents configuracions de manera ràpida i àgil. En la mateixa sala es permetrà apartar (i ocultar) totalment o parcialment el mobiliari segons les necessitats de cada acte.
- La pantalla de projecció serà retràctil. El projector estarà al sostre.
- Des de la sala tècnica adjunta es farà el control de les instal·lacions audiovisuals i d'enllumenat de la sala.
- També hi haurà, adjunt a aquesta sala, un recinte per a traduccions simultànies amb capacitat per una persona.

La superfície útil total de la sala serà de 80 m², incloent els espais d'emmagatzematge, la sala tècnica i la cabina de traducció simultània.

1.4 Sala Audiovisuals (P4)

Accessible des de la zona d'exposicions, hi haurà un espai tancat en el que es podran fer projeccions audiovisuals amb una cabuda de 12 persones assegudes i 10 més de peu.

Aquest espai tindrà les instal·lacions següents:

- Instal·lació d'enllumenat regulable i programable. A més de l'enllumenat general s'incorporarà enllumenat auxiliar.
- Instal·lació d'àudio-visual per a projeccions (projector i pantalla retràctil).

Es garantirà l'aïllament acústic d'aquest espai respecte les zones contigües amb més afluència de públic.

El projecte inclourà el disseny i cost del mobiliari.

La superfície útil de la sala serà de 60 m².

1.5 Magatzem material expositiu (P5)

Es disposarà un espai per emmagatzematge de material expositiu, preferiblement en planta -1 amb una superfície útil estimada de 35 m².

1.6 Magatzem material audiovisual (P5)

Espai per emmagatzematge de material per a projeccions audiovisuals, preferiblement en planta -1 amb una superfície útil estimada de 25 m².

1.7 Serveis (P7)

Nucli de serveis per al públic assistent als diferents tipus d'actes que es duen a terme al Memorial Democràtic.

La superfície útil d'aquest nucli de serveis serà de 20 m².

III. CENTRE DE INFORMACIÓ I DOCUMENTACIÓ (I)

La funció d'aquesta àrea és la de oferir recursos i documentació corresponent a la Segona República, la Guerra Civil, el franquisme i la Transició a Catalunya. També aprofundeix en l'estudi de la Memòria i inclou una biblioteca especialitzada en la matèria facilitant l'accés a diverses bases de dades, a recursos d'informació i a fons documentals.

A grans trets es diferencia entre l'espai de consulta, obert al públic, de la zona d'emmagatzematge i arxiu.

La superfície útil total del Centre de Informació i Documentació s'estima en uns 330 m² que es repartiran entre les plantes baixa i -1.

Els espais que configuren el Centre de Informació i Documentació seran els següents:

- I1 Biblioteca**
- I2 Despatx biblioteca**
- I3 Magatzem publicacions**
- I4 Arxiu administratiu**
- I5 Arxiu reserva**
- I6 Enquadernació i reprografia**

3.1 Biblioteca (I1)

Serà un espai ampli i ben il·luminat (preferiblement amb llum natural) que estarà obert al públic. S'ubicarà en la planta baixa en un punt proper i visible des del Vestíbul / Recepció del Memorial.

La biblioteca es podrà tancar amb clau.

Els requeriments per aquest espai són els següents:

- Prestatges (320 m lineals).
- Mostrador d'atenció per 2 treballadors cadascun d'ells amb un punt de treball i dues preses de corrent.
- Taula per 4 usuaris amb connexions elèctriques per portàtils, a sobretaula.
- Taula de consulta per 2 usuaris amb ordinadors de sobretaula, cadascun dels quals disposarà d'un punt de treball.
- Planera, de aproximadament unes dimensions de 100 x 45 x 120 cm.
- Fotocopiadora amb connexió a la xarxa pròpia de l'àmbit.

La superfície útil de la biblioteca serà de 120 m².

3.2 Despatx biblioteca (I2)

Espai annex a la biblioteca de la que tindrà una visió el més àmplia possible. Podrà encabir dos llocs de treball amb les instal·lacions corresponents i el següent equipament: 2 taules de 180 x 80 cm i 2 armaris.

La superfície útil del despatx de la biblioteca serà de 20 m².

3.3 Magatzem publicacions (I3)

Espai per magatzem de publicacions (200 m lineals) que s'ubicarà preferiblement en planta -1 ocupant una superfície aproximada de 200 m lineals.

3.4 Arxiu administratiu (I4)

Espai per arxiu administratiu en planta -1 que s'estima en 40 m lineals i una superfície útil de 35 m² útils.

3.5 Arxiu reserva (I5)

Es preveurà un espai de reserva per a 80 m lineals d'arxiu de reserva que s'estima que ocuparà uns 50 m² útils aproximadament en la planta -1.

3.6 Enquadernació i reprografia (I6)

Espai per a tractament dels documents del fons del Memorial. Serà un espai amb enllumenat general i puntual dirigit a les àrees de treball amb necessitat d'agudes visual per sobre de les estàndard.

Disposarà del següent equipament:

- Taula de treball central de 1,80 x 1,20 x 1,10 m.
- Taula de treball a perímetre de 1,60 x 0,80 x 0,72 m.
- Impressora

S'estima una superfície útil d'uns 20 m².

IV. OFICINES I ADMINISTRACIÓ (O)

L'àrea d'oficines pel personal de Memorial Democràtic s'ubicarà de manera que interfereixi el mínim possible amb l'activitat pública del Memorial. La concreció d'aquest àmbit seguirà el que estableix la ORDRE VEH/49/2021, d'1 de març, per la que s'aproven els criteris d'ocupació dels immobles d'ús administratiu de la Generalitat de Catalunya.

La plantilla del Memorial Democràtic és de 22 persones organitzades de la següent manera:

- Direcció:	2 pers + 1 Director
- Àrea de Foment, Educació i Commemoració:	9 pers
- Àrea de Continguts i Projectes:	7 pers
- Àrea d'Administració i Personal:	3 pers

Aquest àmbit inclourà els següents espais:

- O1 Despatx Director Memorial Democràtic**
- O2 Sala de reunions**
- O3 Oficina Administrativa**
- O4 Office**
- O5 Serveis**

4.1 Despatx Director Memorial Democràtic (O1)

Despatx pel Director del Memorial equipat amb taula (180 x 80 cm), ala, armari i taula de reunions per a 4 persones.

La superfície útil d'aquest despatx serà de 18 m².

4.2 Sala de reunions (O2)

Es definirà una Sala de reunions per 8 persones. Tindrà punts amb connexions elèctriques i amb connexions RJ.

Es pot plantejar la possibilitat d'ubicar aquest espai en planta -1.

La superfície útil d'aquesta sala serà de 25 m².

4.3 Oficina Administrativa (O3)

Cal plantejar un espai de treball compartit pel total de la plantilla, a excepció del Director del Memorial que, com s'ha dit, tindrà despatx propi. Així doncs, per a les 21 persones restants es crearà un màxim de 18 llocs de treball seguint el que estableix la ORDRE VEH/49/2021 que es detalla en el document de "Nous criteris d'ocupació de l'espai per a un nou model de treball" de la Generalitat de Catalunya.

La superfície útil d'aquest despatx serà de 150 m².

4.4 Office (O4)

Espai per al personal del Memorial que estarà equipat amb un taulell amb pica, una nevera, una font d'aigua, una màquina de *vènding*, una cafetera i una taula per 6 persones.

Cal valorar la possibilitat d'ubicar-lo en planta -1.

Tindrà una superfície útil de 20 m².

4.5 Serveis (O5)

Nucli de serveis sanitaris pel total de la plantilla de l'àrea d'Oficines i Administració del Memorial.

La superfície útil d'aquest espai serà de 15 m².

V. ESPAIS AUXILIARS (X)

Cal preveure espais de caràcter auxiliar però imprescindibles per al desenvolupament de la tasca pròpia del Memorial que serien els següents:

- X1 Magatzem mobiliari i equipament general**
- X2 Instal·lacions**
- X3 Manteniment**
- X4 Neteja**
- X5 Serveis**

4.1 Magatzem mobiliari i equipament general (X1)

Recinte per emmagatzematge provisional de mobiliari i equipament que s'hagi de re-utilitzar més endavant. Es podrà tancar amb clau.

S'ubicarà en la planta -1, per tant, caldrà verificar que els elements de circulació (verticals i horitzontals) permetran el pas d'aquests elements.

S'estima que el local tindrà una superfície útil de 35 m².

4.2 Instal·lacions (X2)

Recinte/s per les instal·lacions que siguin necessàries pel desenvolupament de l'activitat del Memorial. Es podran tancar amb clau.

S'ubicaran preferiblement en planta -1 i es definiran els passos i comunicacions amb la planta baixa i la resta de plantes de l'edifici.

S'estima una superfície útil de 45 m² pel total d'espais destinats a les instal·lacions del Memorial.

4.3 Manteniment (X3)

Local per manipulació i emmagatzematge del material necessari pel manteniment dels espais del Memorial. També tindrà una taula de treball i s'hi col·locaran dues taquilles pel personal assignat al manteniment. El local es podrà tancar amb clau.

S'ubicarà en planta -1.

Tindrà una superfície de 15 m².

4.4 Neteja (X4)

Es disposaran petits recintes de neteja (pb i p-1) per donar servei als diferents espais del Memorial. Aquests petits locals tindran un safareig i podran encabir els equips i material necessari.

També es preveurà un espai més ampli (p-1) per emmagatzematge. Aquest espai es podrà tancar amb clau.

S'estima una superfície útil de 15 m² en total, repartits en els diferents espais llistats.

4.6 Serveis (X5)

Nucli de serveis sanitaris pel personal que es trobi en la planta -1.

La superfície útil d'aquest espai serà de 10 m².